

Drie generaties Caspar de Haan op de gelijknamige brug over het Beatrixkanaal: Caspar IX met op zijn schouders zoon Caspar X. Rechts zijn vader Caspar VIII. Tussen hen in Corry Fontein-de Haan.

— IN DE BESTE FAMILIES —

De Haan

Sommige Eindhovense families zijn nauw verbonden met de historie van de stad. Maar de huidige generatie is dikwijls uitgezwemd en de verhalen van vroeger dreigen verloren te gaan. Vandaag het verhaal van de familie De Haan, die al vanaf de zeventiende eeuw in Eindhoven gevestigd is.

TEKST: HETTY VAN ROOIJ FOTO'S: PRIVÉ-COLLECTIE EN JURRIAN BALKE

Voor wie het tot nu toe heeft gemist: Eindhoven heeft een Caspar de Haan Brug. Het is een mooie getuigde fietsersbrug over het Beatrixkanaal, die bij de feestelijke opening in 1993 door een overenthousiaste verslaggever van het Eindhovens Dagblad werd vergeleken met de Golden Gate Brug in San Francisco. Dat was een beetje erg veel eer, vond Corry Fontein-de Haan. „Als echte Eindhovenenaar zou mijn vader Cas de Haan zich ongetwijfeld zeer vereerd hebben gevoeld, maar laten we bij de werkelijkheid blijven”, schreef ze in een ingezonden brief aan de krant. „Het is een hele doodgewone fietsbrug.”

Een brug die vernoemd is naar een flamboyante Eindhovense ondernemer, dat klinkt

inderdaad niet zo heel bijzonder. Maar hoe gewoon is het dat die naam meer dan driehonderd jaar ononderbroken van vader op zoon worden doorgegeven? En dat in Eindhoven, een stad die zo weinig geschiedenis zou hebben?

Het historisch besef zit in de familie De Haan rotsvast verankerd. En wie zich serieus verdiept in de geschiedenis, komt onvermijdelijk terecht in de portrettengalerij van het familiebedrijf aan de Meerenakkerweg. In de directiekamer is het verleden bijna tastbaar; daar hangen ze, de elkaar opvolgende generaties Caspar de Haan, die allemaal in Eindhoven een schildersbedrijf annex glazenmakerij geleid hebben.

Het lijkt wel een dynastie. En dat gevoel wordt

nog eens versterkt door de interessante gewoonte om de opeenvolgende Caspars met behulp van Romeinse cijfers uit elkaar te houden. Zo is daar bijvoorbeeld Caspar IV, bijgenaamd Jebke, die is geschilderd in 1849 en die een beetje argwanend uit zijn lijst kijkt. Je zou niet direct zeggen dat hij een talentvolle en opgewekte kunstenaar c.q. vakman was, die zijn bedrijf in de negentiende eeuw tot een succes maakte. Caspar-Jebke leidde in de Kerkstraat een bloeiende onderneming en de namen van zijn knechten zijn in de zorgvuldig bewaarde administratie terug te vinden: Klaas, Sjors, Piet, Driek, Geert en soms ene Veneman, kennelijk de invaller voor als het druk was.

Naast Casper IV hangt zijn zoon Caspar V, in 1913 door Jan Kruisen geportretteerd met hoge hoed, jas en brillette in zijn hand. Op een historische veiling in 1891 bood de vijfde Caspar een bedrag van 8075 gulden voor een 'fabrieksgebouw met erf' aan wat nu de Emmasingel is. Helaas. Een week later werd de voormalige linnenweverij verkocht aan een aannemer die een bod had gedaan in opdracht van ene G.L.F. Philips, werktuigbouwkundig ingenieur te Zaltbommel. De Haan heeft ongetwijfeld de pest in gehad, maar hij heeft moest wijken voor de eerste Philipsfabriek in Eindhoven.

Als Corry Fontein over haar voorouders vertelt, is het alsof zij ze persoonlijk heeft gekend. Soms lost ze in een bijzin raadseltjes op. Zoals: waarom heeft het bedrijf tot diep in de jaren zeventig van de vorige eeuw het onderhoud van een kapel in Luyksgestel voor zijn rekening genomen? Het juiste antwoord: Caspar V, haar overgrootvader dus, trouwde in 1886 met Maria Peeters uit Luyksgestel. Toen Maria herstelde van een ernstige ziekte, liet haar man uit dankbaarheid de oude kapel in haar geboortedorp opknappen. Noblesse oblige: aan die verplichting konden respectievelijk Caspar VI en Caspar VII natuurlijk niet zomaar weer een einde maken. Tot op de dag van vandaag zit er een De Haan in het bestuur van die Luyksgestelse kapel.

Ze zijn aan de Meerenakkerweg behoorlijk trots op de ononderbroken historie van het bedrijf Cas de Haan, dat zich in de 21ste eeuw specialiseert in het grootschalig onderhoud van vastgoed. 'Met ruim 260 jaar ervaring in gevelonderhoud zijn we meer dan goed in het

onderhouden van houten gevelementen als kozijnen, ramen en deuren' staat op de website van het bedrijf.

260 jaar? Even rekenen. De familie De Haan komt uit België en is daar te traceren vanaf 1550, 462 jaar geleden dus. De Eindhovense

geschiedenis begint in pakweg 1655, als ene dokter Jan de Haen van Antwerpen naar Eindhoven trekt. In 1686 vestigt hij zijn praktijk op de plek waar nu de Kerkstraat is, en waar drie eeuwen lang 'Haenen' zullen blijven wonen.

Jans zoon Jasper geldt als de stamvader maar

het is Jasper II, de kleinzoon, die rond 1763 in de Kerkstraat zijn 'Glaasen Makerije en Verwerije' vestigt. Ervan uitgaande dat Jasper II ook al actief was in het 'gevelonderhoud' voordat hij zijn eigen bedrijfje begon, is van die 260 jaar op de website dus geen woord gelogen.

Momenteel is de leiding van het familiebedrijf in handen van de 35-jarige Caspar IX, op zijn beurt de vader van de driejarige Caspar X, die nog in zalige onwetendheid verkeert over de erfenis die op zijn schouder rust. „Er was altijd een Cas en een Casje”, verklaart Corry Fontein-de Haan een beetje vertederd. Als

De zes kinderen De Haan uit het huwelijk van Caspar VII met Fientje Vernimmen (portret op de achtergrond): Caspar VIII, Corry, Ingrid, Irma, Anja en Peter (vlnr).

oudste dochter van de in 1992 overleden Caspar VII, de naamgever van de brug, is ze blij dat ze niet als een jongen op de wereld kwam. En ook zij trekt, onbewust, de parallel met een dynastie. „Ik moet er niet aan denken. Stel je voor: je bent de oudste zoon, dus heet je Cas, en er is bij je geboorte al een compleet verwachtingspatroon waaraan je moet beantwoorden. Je moet iets in stand houden in de lijn van je voorvaderen, maar ook met het oog op de volgende generaties. Er wordt een grote druk op je schouder gelegd. En dan praat ik nog niet eens over de verantwoordelijkheid voor de werknemers.”

De vrouwen

Hoe zit het dan eigenlijk met de vrouwen? Wie twijfels heeft over hun invloed binnen hun gezin, hoeft maar een blik te slaan op de krachtige vrouwenportretten in de familie. Ze waren belangrijk en namen soms achter de schermen de leiding, maar op de voorgrond en in de directie van het bedrijf speelden ze nooit de hoofdrol.

Corry heeft meteen het voorbeeld paraat van haar sterke 'Oma de Haan-Waterreus uit de Kerkstraat' en haar tante Wiesje, een zusje van haar vader. „Mijn moeder was Fientje Vernimmen, een telg uit de familie Vernimmen die woninginrichting Lodewijks in Eindhoven heeft grootgemaakt. Mijn ouders kregen zes kinderen, van wie ik de oudste ben. Na de geboorte van haar jongste zoon Peter kreeg mijn moeder een postnatale depressie, die toen niet als zodanig werd herkend. Ze heeft jaren in een psychiatrisch ziekenhuis doorgebracht, en in die periode waren Oma Kerkstraat en tante Wiesje een drijvende kracht in ons gezin. Tante Wiesje werkte in het bedrijf, maar ze kreeg van mijn opa altijd een maand vrij om met ons op vakantie te gaan.”

Cas de Haan VII was een vader die tekeningen, notities en foto's van ieder kind afzonderlijk verzamelde in albums en plakboeken, en daar steevast op zondagmiddag aan werkte. Het was ook een man die vond dat zijn kinderen 'echte Hanen' moesten worden. Wat zijn dat, 'echte Hanen'?

Corry Fontein: „Mijn moeder was ziek en niet bij haar gezin, mijn vader was altijd druk in de zaak of met zijn relaties. We hadden voortdurend oppas en hulpen in huis, die dan na een tijdje weer verdwenen. Dat was meestal moeilijk afscheid nemen, want natuurlijk hechtten we ons aan hen. Mijn vader was streng. Een

Caspar VI de Haan

Caspar VII de Haan

man met principes, rechtvaardig, maar van weinig woorden. Hij hechte aan discipline in de opvoeding. Veel sport en zwemmen; ik geloof dat ik zes zwemdiploma's heb. Flink zijn, niet zeuren, we moesten op eigen benen staan en vooruit kunnen. Maar vooral ook: niet tegenspreken. Er was geen discussie, hij bepaalde wat er gebeurde. Ik heb als oudste dochter veel gemoederd over mijn broertjes en zusjes, en ik schreef briefjes naar mijn moeder in het ziekenhuis. Pas veel later, toen ik allang volwassen was en die briefjes van mijn vader terugkreeg, heb ik me gerealiseerd hoe zeer ik haar heb gemist."

Verdiene en bewijzen

Vader Cas de Haan hertrouwde in 1969 met Marijke Ploegsma, die twintig jaar jonger was dan haar man. Zij kregen samen nog twee kinderen, maar de harmonie binnen het nieuwe gezin kwam er niet zomaar vanzelf. Corry: „Ze trouwde een man met zes kinderen, ze wist écht niet waar ze aan begon. Ik adoreerde mijn vader, dat had achteraf gezien best wat minder gekund. Hij had me al die jaren in vertrouwen genomen, ik had er moeite mee dat

hij opnieuw trouwde, maar ik gunde hem het geluk wel. Natuurlijk waren er confrontaties. Natuurlijk heb ik behoorlijk met mijn vader in de clinch gelegen. Maar het is altijd goedgekomen, ook dankzij Oma Kerkstraat."

De achtste Cas de Haan, de broer van Corry, werd in 1980 de 31ste mededirecteur naast zijn vader. Hij was terdege voorbereid en het bedrijf paste hem als een handschoen, maar zelf zegt hij dat zijn vader het hem die eerste jaren moeilijk maakte.

„Ons vader gaf binnen zijn gezin niets weg. We moesten het allemaal verdienen en ons bewijzen”, verduidelijkt Corry. „En de jongens, Cas voorop, moesten laten zien dat ze het konden. Vader was een zeer veeleisend man, het was bij hem niet gauw goed, en dat leidde op den duur natuurlijk tot spanningen. In de jaren tachtig, toen ik in het bedrijf werkte, kreeg ik de verhalen van beide kanten te horen. Ze moesten allebei hun ei kwijt. En dat kon bij mij, omdat het dan binnen de familie bleef.”

Maar hoe gaan die dingen? De tijd slijpt scherpe kantjes weg, en als de jaren verstrij-

ken, komt er ruimte voor wederzijds respect, mildheid en begrip. Dan blijkt ook de kracht van een familiebedrijf met zo'n lange historie. Het kan en mag natuurlijk niet echt mislopen, omdat de zaak – inmiddels hofleverancier – voor iedereen altijd op nummer één blijft staan.

Trots

Corry Fontein heeft diep respect voor haar broer, die inmiddels ten gunste van zijn zoon Cas IX een stapje heeft teruggezet.

„Hij heeft het vanaf zijn jongste jeugd niet gemakkelijk gehad, ook hij heeft zijn moeder verschrikkelijk gemist. Maar hij heeft het geweldig gedaan. Hij heeft het bedrijf uitgebreid en florerend gemaakt en tegelijkertijd een grote rol gespeeld bij het bewaren van de hechtheid tussen zijn broers en zussen. Nu is hij zelf vader, en opa, en hij kijkt heel anders terug op die tijd.

Ons vader is al meer dan twintig jaar dood. Als hij nog had geleefd, zou het contact vast uitstekend zijn geweest. En vader zou trots zijn geweest, op zijn zoon en op zijn kleinzoon.”